

Категорія справи № 658/3413/19: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із правочинів, зокрема договорів (крім категорій 301000000-303000000), з них; страхування, з них; позики, кредиту, банківського вкладу, з них.

Надіслано судом: 24.03.2020. Зареєстровано: 25.03.2020. Оприлюднено: 26.03.2020.

Дата набрання законної сили: 12.03.2020

Номер судового провадження: 2/658/230/20

Справа № 658/3413/19

(провадження №2/658/230/20)

РІШЕННЯ

(ЗАОЧНЕ)

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

10 лютого 2020 року м. Каховка Херсонської області

Каховський міськрайонний суд Херсонської області

в складі головуючого судді **Марків Т.А.**,

за участю секретаря судового засідання **Ганжевої В.Г.**,

у судовому засіданні розглянувши цивільну справу за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Європейська агенція з повернення боргів» до ОСОБА_1 про стягнення заборгованості за кредитним договором,

встановив:

Товариство з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Європейська агенція з повернення боргів» (далі - ТОВ «ФК «ЄАПБ»)) звернулося до відповідача з позовом про стягнення заборгованості за кредитним договором.

В позовній заяві відображено наступну позицію (а.с. 2 - 4).

На підставі укладеного 26 жовтня 2017 року договору № SM-0007674 ТОВ «СІМПЛІ МАНІ» надано ОСОБА_1 кредит у сумі 12 000 грн. За умовами договору позичальник зобов'язався повернути кредитні кошти у строк до 26 жовтня 2019 року та сплатити проценти за користування кредитом у розмірі 50,08% річних.

У подальшому, первинним кредитором було відступлене право вимоги за вказаним кредитним договором ТОВ «ФК «ЄАПБ».

23 жовтня 2018 року між ТОВ «СІМПЛІ МАНІ» та ТОВ «ФК «ЄАПБ» укладено договір факторингу № 20181023, відповідно до умов якого позивач набув право грошової вимоги до ОСОБА_1 у сумі 25 471,72грн., з яких: 14 394,17 грн. - заборгованість за основним боргом по кредиту, 6 567,45 грн. - заборгованість за комісією (щомісячний процент), 0,10 грн. - заборгованості за відсотками; 4 510 грн. - пеня за порушення графіку погашення заборгованості.

Позичальник грошові зобов'язання (щодо повернення кредиту, сплати процентів за користування ним, пені, тощо) за договором належним чином не виконує, у зв'язку із чим виникла заборгованість.

За вказаних обставин ТОВ «ФК «ЄАПБ» просив стягнути з відповідача заборгованість за кредитним договором в сумі 25 471,72 грн.

Відзив на позов не надходив.

В судовому засіданні представник позивача не з'явився, надав заяву про розгляд справи за його відсутності, відповідно до змісту якої на задоволенні позову наполягав в повному обсязі, проти заочного розгляду справи не заперечував.

Відповідач, належним чином повідомлена про дату, час і місце судового засідання, проте в судове засідання не з'явилася вдруге, про причини неявки, їх поважність суд не оповістила.

З матеріалів справи вбачається, що відповідач повідомлений про розгляд справи, оскільки копію ухвали суду про відкриття провадження та копію позовної заяви з додатками отримала 06 вересня 2019 року, що підтверджується рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення (а.с. 47), однак ніяких заперечень проти позову не висунула, відзиву на позовну заяву не подала, будь-яких заяв чи клопотань щодо неотримання кредиту до суду не подавала.

Знаючи про наявність даної справи, ОСОБА_1 не виявила зацікавленості у її розгляді, про що, зокрема свідчить те, що вона протягом певного строку (протягом 6-ти місяців) не зверталася до суду за інформацією щодо стану розгляду даної справи.

Судом ухвалено про заочний розгляд справи за відсутності її учасників.

Судом встановлено, що 26 жовтня 2017 року між ТОВ «СІМПЛ МАНІ» та ОСОБА_1 був укладений кредитний договір № SM-00007674, згідно з яким позичальник отримала кредит у розмірі 12 000 грн., на строк кредитування - 24 платіжних періодів, які зобов'язалася повернути зі сплатою процентів у розмірі 50,08% річних у строк до 26 жовтня 2019 року (а.с. 5 - 6, 8, 9, 10 - 12).

Додатком № 1 до договору сторони погодили графік повернення коштів та розмір щомісячних платежів у сумі 1 225,14 грн. з 26 листопада 2017 року по 26 лютого 2019 року; у сумі 1 225,13 грн. з 26 березня 2019 року по 26 вересня 2019 року, у сумі 1225,21 грн. (а.с. 7).

На підтвердження своїх вимог позивач надав копію кредитного договору з додатками, які підписані відповідачем, в тому числі його заяву про приєднання до умов отримання кредиту ТОВ «Сімпл мані», інформацію про умови кредитування і паспорт споживчого кредиту, а також надав заяву-доручення відповідача про перерахування грошових коштів на його рахунок в ПАТ «Державний ощадний банк України».

23 жовтня 2018 року між ТОВ «СІМПЛ МАНІ» та ТОВ «ФК «САПБ» укладено договір факторингу № SM-00007674, відповідно до умов якого позивач набув право грошової вимоги до ОСОБА_1 у розмірі 25 471,72 грн. за кредитним договором № SM-00007674 від 26 жовтня 2017 року (а.с. 19 - 21, 22, 24, 25).

Як вбачається зі Свідоцтва про реєстрацію фінансової установи (а.с. 27), ТОВ «ФК «САПБ» має право здійснювати такий вид фінансових послуг без отримання ліцензій та/або дозволів, як факторинг.

Крім того, відповідно до розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 23 березня 2017 року № 691, ТОВ «ФК «САПБ» видано ліцензію на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг - надання послуг з факторингу (а.с. 28).

Одним із випадків відступлення права вимоги є факторинг (фінансування під відступлення права грошової вимоги).

У ст. 49 Закону України «Про банки і банківську діяльність» визначено, що факторинг - це придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, приймаючи на себе ризик виконання таких вимог і прийом платежів.

Відповідно до ст. 1077 ЦК України за договором факторингу одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за плату (у будь-який передбачений договором спосіб), а клієнт відступає або зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника). Клієнт може відступити факторові свою грошову вимогу до боржника з метою забезпечення виконання зобов'язання клієнта перед фактором. Зобов'язання фактора за договором факторингу може передбачати надання клієнтові послуг, пов'язаних із грошовою вимогою, право якої він відступає.

П. 1 розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про віднесення операцій з фінансовими активами до фінансових послуг та внесення змін до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03 квітня 2009 року № 231» від 06 лютого 2014 року № 352 до фінансової послуги факторингу віднесено сукупність таких операцій з фінансовими активами (крім цінних паперів та похідних цінних паперів): фінансування клієнтів - суб'єктів господарювання, які уклали договір, з якого випливає право грошової вимоги; набуття відступленого права грошової вимоги, у тому числі права вимоги, яке виникне в майбутньому, до боржників за договором, на якому базується таке відступлення; отримання плати за користування грошовими коштами, наданими у розпорядження клієнта, у тому числі шляхом дисконтування суми боргу, розподілу відсотків, винагороди, якщо інший спосіб оплати не передбачено договором, на якому базується відступлення.

Із ч. 1 ст. 1077 ЦК України та ч. 5 ст. 5 Закону України «Про банки і банківську діяльність» вбачається, що договір

факторингу є правочином, який характеризується тим, що: а) йому притаманний специфічний суб'єктний склад (клієнт - фізична чи юридична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності, фактор - банк або інша фінансова установа, яка відповідно до закону має право здійснювати фінансові, в тому числі факторингові операції, та боржник - набувач послуг чи товарів за первинним договором); б) його предметом може бути лише право грошової вимоги (такої, строк платежу за якою настав, а також майбутньої грошової вимоги); в) метою укладення такого договору є отримання клієнтом фінансування (коштів) за рахунок відступлення права вимоги до боржника; г) за таким договором відступлення права вимоги може відбуватися виключно за плату; д) його ціна визначається розміром винагороди фактора за надання клієнтові відповідної послуги, і цей розмір може встановлюватись у твердій сумі; у формі відсотків від вартості вимоги, що відступається; у вигляді різниці між номінальною вартістю вимоги, зазначеної у договорі, та її ринковою (дійсною) вартістю тощо; е) вимоги до форми такого договору визначені у статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Правочин, якому не притаманні перелічені ознаки, є не договором факторингу, а правочином з відступлення права вимоги. Порушення вимог до форми, змісту, суб'єктного складу договору факторингу відповідно достатті 203 ЦК України зумовлює його недійсність.

Вказана правова позиція висловлена Великою Палатою Верховного Суду у постанові від 11 вересня 2018 року у справі № 909/968/16 (провадження № 12-97гс18).

Таким чином, за договором факторингу фактор передає грошові кошти клієнту, за що отримує право вимоги за грошовим зобов'язанням боржника та плату за надані грошові кошти, а клієнт - отримує грошові кошти, за що передає право вимоги до боржника та сплачує плату за отримані кошти.

Правочин щодо заміни кредитора у зобов'язанні вчиняється у такій самій формі, що і правочин, на підставі якого виникло зобов'язання, право вимоги за яким передається новому кредитору (ст. 513 ЦК України). Оскільки факторинг визначено п. 3 ч. 1 ст. 49 Закону України «Про банки і банківську діяльність» кредитною операцією, вимоги до такого договору визначені у ст. 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

У даній нормі визначено загальні вимоги які зазвичай ставляться до договорів (назва, реквізити, сторони, права та обов'язки), окрім як необхідність зазначення у ньому розміру фінансового активу, зазначеного у грошовому виразі, строки його внесення та умови взаєморозрахунків, а також підтвердження, клієнту повідомлено наступну інформацію: фінансову послугу, що пропонується надати клієнту, із зазначенням вартості цієї послуги для клієнта, якщо інше не передбачено законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг; умови надання додаткових фінансових послуг та їх вартість; порядок сплати податків і зборів за рахунок фізичної особи в результаті отримання фінансової послуги; правові наслідки та порядок здійснення розрахунків з фізичною особою внаслідок дострокового припинення надання фінансової послуги; механізм захисту фінансовою установою прав споживачів та порядок урегулювання спірних питань, що виникають у процесі надання фінансової послуги; реквізити органу, який здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг (адреса, номер телефону тощо), а також реквізити органів з питань захисту прав споживачів; розмір винагороди фінансової установи у разі, коли вона пропонує фінансові послуги, що надаються іншими фінансовими установами.

Таким чином, аналізуючи вищенаведені норми права та зміст укладеного 23 жовтня 2018 року між ТОВ «СІМПЛМАНІ» та ТОВ «ФК «САПБ» договору, суд приходить до висновку, що останньому притаманні перелічені ознаки договору факторингу (наявність первинного кредитору, який поступився новому кредиторові грошовою вимогою в цілях здобуття фінансування; новий кредитор сплатив первинному кредитору як компенсацію певну грошову суму; новий кредитор отримав плату за користування грошовими коштами, наданими первинному кредиторові).

Боржник зобов'язаний здійснити платіж факторові за умови, що він одержав від клієнта або фактора письмове повідомлення про відступлення права грошової вимоги факторові і в цьому повідомленні визначена грошова вимога, яка підлягає виконанню, а також названий фактор, якому має бути здійснений платіж (ч. 1 ст. 1082 ЦК України). На виконання вимог цивільного законодавства та умов укладеного договору факторингу позивач на адресу відповідача надіслав повідомлення про відступлення права грошової вимоги за кредитним договором (а.с. 17, 18).

Згідно з наданим ТОВ «ФК «САПБ» розрахунком (а.с. 15, 16), відповідач порушила зобов'язання щодо повернення кредиту, сплати процентів, внаслідок чого станом 22 жовтня 2018 року допустила заборгованість за кредитом в сумі 25 471,72 грн.

Згідно зі ст. 526 ЦК України зобов'язання повинні виконуватись належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а при відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться.

Відповідно достатті 611 ЦК України разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені

договором або законом.

Ч. 1 ст. 1054 ЦК України визначено, що за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти.

Якщо договором встановлений обов'язок позичальника повернути позику частинами (з розстроченням), то в разі прострочення повернення чергової частини позикодавець має право вимагати дострокового повернення частини позики, що залишилася, та сплати процентів, належних йому відповідно до ст. 1048 цього Кодексу (ч.2 ст. 1050 ЦК України).

Відповідно до ч. 1 ст. 512 ЦК України кредитор у зобов'язанні (крім випадків, передбачених ст. 515 ЦК України) може бути замінений іншою особою внаслідок, зокрема, передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги), а згідно зі ст. 514 цього Кодексу до нового кредитора переходять права первісного кредитора в зобов'язанні в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу цих прав, якщо інше не встановлено договором або законом.

Суд вважає, що відповідачка не виконала в повному обсязі передбачених кредитним договором обов'язків по поверненню кредиту шляхом внесення щомісячних платежів, після закінчення строку надання кредиту має заборгованість, що у свою чергу відповідно до закону та умов кредитного договору порушує права нового кредитора, яким є ТОВ «ФК «Європейська агенція з повернення боргів» згідно договору факторингу.

Розмір заборгованості за кредитом суд визнає обґрунтованим.

Відповідно до правової позиції, викладеної в постанові Верховного Суду від 28 березня 2018 року (справа № 444/9519/12), право кредитодавця нараховувати передбачені договором проценти за кредитом припиняється після спливу визначеного договором строку кредитування чи у разі пред'явлення до позичальника вимоги згідно з ч.2 ст. 1050 ЦК України.

За умовами кредитного договору сторони погодили щомісячну сплату відсотків за кредитом на суму залишку заборгованості за кредитом, який наданий на 24 щомісячних платежа до 26 жовтня 2019 року.

Відтак, у межах строку кредитування позичальник мав, зокрема, повертати позивачу кредит і сплачувати проценти періодичними (щомісячними) платежами. Починаючи з дня закінчення строку дії договорів, позичальник мав обов'язок незалежно від пред'явлення вимоги позивачем повернути всю заборгованість за договором, а не вносити її періодичними платежами, оскільки останні були розраховані у межах строку кредитування.

Таким чином, стягненню з відповідача ОСОБА_1 на користь ТОВ «ФК «ЄАПБ» підлягає 25 471,72 грн., та згідно із ч. 1 ст.141ЦПК України підлягає, - пропорційно розміру задоволених позовних вимог сплачений позивачем судовий збір (а.с.4).

Керуючись ст.ст. 3, 10, 13, 18, 263, 265, 268, 280, 282 ЦПК України,

ухвалив:

Позов акціонерного товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Європейська агенція з повернення боргів» (юридична адреса: м. Київ, вул.Симона Петлюри, 30; ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України: 35625014) до ОСОБА_1 (адреса реєстраційного обліку місця проживання: АДРЕСА_1 ; реєстраційний номер облікової картки платника податків: НОМЕР_1) про стягнення заборгованості за кредитним договором задовольнити повністю.

Стягнути із ОСОБА_1 на користь товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Європейська агенція з повернення боргів» (р/р: НОМЕР_2 в ПАТ «ТАС Комбанк», МФО 339500) заборгованість за кредитним договором в сумі 25 471,72 грн., судовий збір 1 921 грн., всього 27 392,72 грн.

Заочне рішення може бути переглянуте судом, що його ухвалив, за письмовою заявою відповідача, поданою протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку для подання заяви про перегляд заочного рішення або апеляційної скарги, якщо заяву про перегляд заочного рішення та/або апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання заяви про перегляд заочного рішення та залишення її без задоволення заочне рішення може бути оскаржене в загальному порядку.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення (або

постановлення ухвали про залишення заяви про перегляд заочного рішення без задоволення) до Херсонського апеляційного суду через Каховський міськрайонний суд Херсонської області.

У разі подання апеляційної скарги рішення суду, якщо його не скасовано, набирає законної сили після розгляду заяви повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Суддя Т.А. Марків